

Téma č. 4: Ústavní základy České republiky.

(skupiny prof. Filipa – CŽV úterý 11.10 – 12.40)

(Ústavní právo. I. díl, kap. 3-6)

1. Vyložte pojem formy státu a formy vlády. Jednotlivé složky těchto pojmů demonstруйте na vybraných ústavních ustanoveních.
2. V čem spočívá republikánský princip v ústavním pořádku ČR. Jako předsedající Poslanecké sněmovny se máte rozhodnout, zda připustíte hlasování o ústavním zákonu, kterým se zavádí v ČR monarchie a osoba X.Z. se prohlašuje dědičným králem pro potomky v řadě přímé a v první pobočné mužské linii. Jak se rozhodnete a jak to odůvodníte z hlediska ústavního práva.
3. Ústava ČR má být doplněna v čl. 15 odst. 1 Ústavy ČR o slova „který je nejvyšším orgánem státní moci a nejvyšším zastupitelským sborem“. Vyložte přípustnost takového návrhu a jeho dopady v případě jeho přijetí.
4. Srovnajte znaky zřízení ČSFR podle úst. zákona č. 143/1968 Sb., o čs. federaci a ČR jako unitárního státu podle Ústavy ČR. Uveďte co největší počet rozdílů z toho plynoucích.
5. V ústavních zákonech č. 541 a č. 542 z roku 1992 se pokuste nalézt co nejvíce pravidel pro rozdělení majetku bývalé federace.
6. Vymezte základní aspekty právní úpravy území ČR a územní výsosti z hlediska ústavního práva. Uveďte alespoň tři příklady pro demonstraci těchto rozdílů.
7. Je možné, aby ve vlaku mimo území ČR provedl celník kontrolu a zabavil vám zboží, popř. vyměřil clo. Ke kterému orgánu a kterého státu by jste se mohli proti jeho rozhodnutí odvolat? Předložte obecné schéma řešení situace.
8. Vysvětlete právní význam ustanovení čl. 13 Ústavy ČR a demonstруйте na tom poznatky ústavní teorii o obsahu ústav.
9. Pokuste se právně zhodnotit situaci, kdy ČR změnila svou státní vlajku a nahradila ji podle zákona ČNR č. 3/1993 Sb. vlajkou ČSFR. Přihlédněte k ústavnímu zákonu č. 542/1992 Sb., o zániku ČSFR a ústavnímu zákonu č. 4/1993 Sb.
10. Ústavní soud ČR v roce 1993 (nálezn č. 14/1994 Sb.) prohlásil za přípustné, že do promlčecí lhůty trestných činů se nezapočítává doba od 25. února 1948 do 29. prosince 1989, pokud z politických důvodů, neslučitelných se základními zásadami právního řádu demokratického státu nedošlo k pravomocnému odsouzení nebo zproštění obžaloby. Maďarský Ústavní soud obdobné ustanovení zrušil. Podle které koncepce právního státu každý z těchto soudů postupoval.
11. Pokuste se uvést co nejvíce příkladů z Listiny, které by demonstrovaly rozdíl mezi principem a pravidlem v ústavních předpisech. Vyložte smysl principu většiny a principu ochrany menšiny a zdůvodněte, zda mohou vystupovat jako pravidlo.
12. Najděte alespoň tři ústavní ustanovení, které umožňují definovat ČR jako: a) právní stát; b) demokratický stát; c) liberální stát; d) sociální stát; e) autoritární stát; f) totalitární stát; g) ústavní diktaturu.
13. Najděte co nejvíce příkladů ústavních ustanovení, která charakterizují ústavní základy vnitřní politiky ČR z hlediska: a) cílů; b) směrů působení; c) mezí, d) pravidel přijímání rozhodnutí; e) intenzity působení.

